

**Processos Psicològics: Aprenentatge i
Condicionament**

Codi: 102605
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OB	2	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Tomas Blasco Blasco
Correu electrònic: Tomas.Blasco@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Tomas Blasco Blasco
F. Xavier Borràs Hernández
Saül Alcaraz Garcia
Eva Parrado Romero

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit oficial però és convenient haver cursat les assignatures sobre processos psicològics ubicades en el primer curs.

Objectius

L'assignatura "Processos Psicològics: Aprenentatge i Condicionament" continua la formació en Processos Psicològics iniciada a primer curs amb les assignatures "Processos Psicològics: Atenció i Percepció" i "Processos Psicològics: Motivació i Emoció", i que es completarà posteriorment amb "Processos Psicològics: Memòria" (2on curs, 2on semestre) i "Processos Psicològics: Pensament i Llenguatge" (3er curs, 2on semestre). Forma part, doncs, d'un bloc de 33 crèdits dins la matèria de Psicologia i comparteix amb la resta d'assignatures esmentades l'objectiu general de donar a conèixer les principals característiques dels diversos processos psicològics, i les estratègies que s'han de posar en marxa per dur a terme recerca sobre els mateixos.

Els objectius propis de l'assignatura són: a) que l'alumnat conegui els processos bàsics de l'aprenentatge essencials per a l'adaptació dels organismes a les seves circumstàncies ambientals i que són, en gran part, comuns a animals i humans, i b) que l'alumnat aprengui a fer-se preguntes i a observar els fenòmens d'aprenentatge que es produeixen tant al laboratori com en situacions naturals de camp, tant en animals com en humans.

El coneixement dels continguts d'aquesta assignatura és imprescindible pel seguiment d'algunes de les assignatures que l'alumnat haurà de cursar posteriorment (com, per exemple, "Tractaments Cognitivoconductuals en la Infància i l'Adolescència") i que estan estretament lligades a l'exercici professional de la psicologia.

Competències

- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Elaborar i redactar informes tècnics sobre els resultats de l'avaluació, la recerca o els serveis sol·licitats.
- Identificar, descriure i relacionar les estructures i els processos involucrats en les funcions psicològiques bàsiques.
- Prendre decisions de manera crítica sobre l'elecció dels diferents mètodes de recerca psicològica, la seva aplicació i la interpretació dels resultats que en deriven.
- Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els resultats d'experiments sobre condicionament i aprenentatge.
2. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
3. Dissenyar experiments sobre condicionament i aprenentatge
4. Distingir els principals processos d'aprenentatge no associatiu.
5. Elaborar informes a partir dels resultats obtinguts en experiments sobre condicionament i aprenentatge.
6. Identificar els principals processos del condicionament clàssic i instrumental.
7. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

Continguts

Introducció.

- Concepte i definició d'aprenentatge.
- Aprenentatge i execució.
- Aprenentatge i altres causes del canvi de conducta.
- Tipus d'aprenentatge.
- Conducta elicitada i reflexos.

Bloc I: Aprenentatge no associatiu: habituació i sensibilització.

- Concepte, propietats i variables de l'habituació.
- Concepte, propietats i variables de la sensibilització.

Bloc II: Aprenentatge associatiu I: el condicionament clàssic.

- Paradigma i termes del condicionament clàssic.
- Fenòmens bàsics del condicionament clàssic (adquisició, extinció, generalització).
- Metodologia d'estudi del condicionament clàssic.
- Quantificació de la força de la RC.

- Procediments de presentació temporal dels estímuls.
- Control experimental.
- Situacions experimentals de condicionament clàssic.
- El condicionament clàssic inhibitori.
- Variables que afecten l'adquisició del condicionament clàssic.
- Fenòmens "especials" en el condicionament clàssic (contracondicionament, condicionament de segon ordre, precondicionament sensorial, condicionament amb estímuls compostos).
- Anàlisi teòrica del condicionament clàssic.

Bloc III: Aprenentatge associatiu II: el condicionament instrumental.

- Introducció al condicionament instrumental.
- Procediments bàsics de condicionament instrumental.
- Procediments, mesures i variables del reforçament positiu.
- Programes de presentació del reforçament.
- Extinció de la resposta reforçada positivament.
- Anàlisi teòrica del reforçament positiu.
- Procediments, mesures i variables del reforçament negatiu (fugida i evitació).
- Anàlisi teòrica del reforçament negatiu.
- Procediments, mesures i variables del càstig.

Metodologia

Activitats Dirigides (30%):

- Teoria: sessions presencials i virtuals d'entre 1,25h i 1,5h de durada (total 31.5h)
- Seminaris: 3 sessions de 2h de durada
- Pràctiques de Laboratori: 4 sessions de 2h de durada.

Activitats supervisades (15%):

- Resolució de preguntes sobre el temari mitjançant l'aplicatiu Moodle
- Simulació de fenòmens de condicionament clàssic i instrumental amb el programari "Sniffy".

Activitats Autònomes (55%) :

- Lectura i estudi dels manuals de referència.

Nota: La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries. L'equip docent detallarà a través de l'aula moodle o el mitjà de comunicació habitual el format presencial o virtual/on-line de les diferents activitats dirigides i d'avaluació, tenint en compte les indicacions de la facultat en funció del que permeti la situació sanitària.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctiques de laboratori	8	0,32	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Seminari	6	0,24	1, 2, 4, 6
Teoria	31,5	1,26	1, 2, 4, 6
Tipus: Supervisades			
Exercicis plataforma Moodle	11	0,44	2, 4, 6, 7
Simulació de fenòmens de condicionament clàssic i instrumental amb el programari Sniffy	10	0,4	1, 3, 7
Tipus: Autònomes			
Lectura i estudi dels manuals de referència	80,5	3,22	4, 6

Avaluació

Les competències de la matèria seran avaluades mitjançant diferents procediments:

- Ev1: Presentació, mitjançant la Plataforma Moodle, d'un Informe de Resultats de la Pràctica 1. Té un pes del 5%.
- Ev2: Presentació, mitjançant la Plataforma Moodle, d'un Informe de Resultats del Seminari 1. Té un pes del 5%.
- Ev3: Presentació, mitjançant la Plataforma Moodle, d'un Informe de Resultats de la Pràctica 2. Té un pes del 5%.
- Ev 4: Presentació, mitjançant la Plataforma Moodle, d'un Informe de Resultats de les Pràctiques 3 i 4. Té un pes del 5%.
- Examen 1 (EV5). Al primer període avaluatiu es realitzarà un examen presencial de teoria (inclòs el manual de referència de Domjan i els continguts del Seminari 2) amb format de preguntes tipus test, sobre els temes impartits fins a la setmana 8. En aquest examen s'aplicarà la correcció de l'efecte de l'atzar (cada resposta errònia resta 0,33 del total de respostes correctes). Té un pes del 30%.
- Examen 2 (EV6). Al segon període avaluatiu es realitzarà un examen presencial de teoria (inclòs el manual de referència de Domjan i els continguts del Seminari 3) amb format de preguntes tipus test, sobre els temes impartits entre les setmanes 9 i 16. En aquest examen s'aplicarà la correcció de l'efecte de l'atzar (cada resposta errònia resta 0,33 del total de respostes correctes). Té un pes del 50%.

Per a superar l'assignatura, l'alumne/a ha d'obtenir una qualificació global mínima acumulada de 5 punts.

L'estudiant que hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes igual o superior a 4 punts (40%) no podrà constar en actes com a "No evaluable".

L'estudiant que a la finalització del semestre (setmana 18) no hagi superat l'assignatura, però hagi realitzat evidències amb un pes igual o major a 2/3 de la qualificació total, i obtingui una qualificació global d'avaluació continuada (Ev1+Ev2+Ev3+Ev4+Ev5+Ev6) inferior a 5 punts i igual o superior a 3.5 punts sobre 10 tindrà la possibilitat de realitzar una prova de recuperació durant el període corresponent.

La prova de recuperació consistirà en una prova de re-avaluació de l'Ev5 i/o Ev6. L'estudiant que opti a la recuperació podrà presentar-se a la re-avaluació de la/les evidència/es en què hagi obtingut una qualificació inferior a la meitat del pes de la mateixa. En el cas que en ambdues evidències l'estudiant hagués obtingut prèviament una qualificació igual o superior a la meitat del pes de cadascuna d'elles, tot i no haver superat l'assignatura, podrà presentar-se a l'Ev5 i/o l'Ev6. La nota obtinguda en aquesta prova de recuperació substituirà la/les nota/es de l'evidència/es recuperada/es i es tornarà a calcular la qualificació global.

L'alumnat que no es matricula per primera vegada a l'assignatura serà avaluat amb les mateixes activitats que el de primera matrícula. No es preveu prova de síntesi.

Seguint les recomanacions de la Facultat, l'estudiant que ho requereixi podrà sol·licitar durant els exàmens (Ev5 i Ev6) assistència d'algun professor per demanar-li dubtes de traducció. En cas que l'estudiant tingui dificultats per a entendre els enunciats d'examen escrits en català a causa de motius com ara estar fent una estada a la UAB a través d'un programa d'intercanvi o portar menys d'un any residint a Catalunya, pot demanar que l'examen sigui traduït del català al castellà sempre que s'adreci formalment per escrit al coordinador de l'equip docent i ho faci com a màxim la setmana 4 del curs.

Poden consultar-se les pautes d'avaluació de la facultat en el següent enllaç:
<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Codi Evidència	Denominació	Pes	Format (Oral, escrit o ambdós)	Autoria (individual, col.lectiva o ambdues)	
EV1	Informe de la Pràctica 1	5%	Escrit	Individual	Virtual
EV2	Informe de Seminari 1	5%	Escrit	Individual	Virtual
EV3	Informe de la Pràctica 2	5%	Escrit	Individual	Virtual
EV4	Informe de les Pràctiques 3 i 4	5%	Escrit	Individual	Virtual
EV5	Examen Temes impartits fins a la Setmana 8	30%	Escrit	Individual	Presencial
EV6		50%	Escrit	Individual	Presencial

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
EV1. Informe de la Pràctica 1	5%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 7
EV2. Informe del Seminari 1	5%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7
EV3. Informe de la Pràctica 2	5%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7
EV4. Informe de les Pràctiques 3 i 4	5%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
EV5 Examen 1	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 6
EV6 Examen 2	50%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 6

Bibliografia

Bibliografia fonamental (manual de referència):

Domjan, M. (2010) ***The principles of Learning and Behavior (6ª ed.)***. Traducció: ***Principios de aprendizaje y conducta***. Mèxic: Wadsworth, Cengage Learning, 2010.

(Manual exhaustiu que abarca una àmplia majoria dels fenòmens d'aprenentatge i condicionament amb molts exemples i il·lustracions. Es pot considerar un text clau per a conèixer a fons els continguts de l'assignatura.).

La Biblioteca d'Humanitats us facilita el següent enllaç des del que us podeu descarregar la versió digital del manual de Domjan:

https://www.academia.edu/29486933/Principios_de_aprendizaje_y_conducta_Domjan_9th?auto=download

Us aconsellem que en el quadre de diàleg que apareix quan cliqueu l'enllaç anterior indiqueu l'opció "No thanks, I just want this paper" i que indiqueu "Skip" si apareixen nous quadres de diàleg (per exemple, "Let X know what sparked your interest in downloading this paper") per a evitar haver d'incridre-us a la plataforma i la possible futura recepció de correu no desitjat.

Bibliografia complementària:

Cándido, A. (2000) ***Introducción a la psicología del aprendizaje asociativo***. Madrid: Biblioteca Nueva.

(Manual resumit que explica els fenòmens de l'aprenentatge a partir de la descripció i l'anàlisi de les condicions, mecanismes i continguts que els regulen. Fa més èmfasi en l'anàlisi teòrica que en la descripció dels fenòmens d'aprenentatge).

Domjan, M. (2000) ***The essentials of conditioning and learning (2ª ed.)***. Traducció: ***Bases del aprendizaje y el condicionamiento***. Jaén: Del Lunar, 2002.

(Petit manual que descriu els principals fenòmens de l'aprenentatge associatiu i fa una breu introducció als aspectes teòrics. Pot considerar-se una versió resumida i introductòria del manual de Domjan indicat a la bibliografia fonamental).

Froufe, M. (2004). **Aprendizaje asociativo. Principios y aplicaciones**. Madrid: Thomson.

(Manual de característiques similars a l'anterior, malgrat que segueix criteris diferents a l'hora d'organitzar els temes i els conceptes bàsics de l'aprenentatge).

Programari

Alloway, T., Wilson, G. i Graham, J. (2005) *Sniffy. The virtual rat, pro version 2.0*. Traducció: Sniffy. La Rata Virtual. Pro Versión 2.0. Madrid: Thomson Editores, 2006.